

W E S R O D Ą D N I A 1 3 G R U D N I A 1 8 0 9 .

*Dalszy ciąg rapportow woyska Pol-  
skie go.*

**S Z T A B G Ł O W N Y .**

*Woysko Polskie. — Legion drugi.*

*W kwaterze głównej w Kole pod Gnie-  
u oszmem d. 13 Czerwca roku 1809.*

Franciszek Xawery Kofsecki Pułkownik  
Szef sztabu legionu drugiego, Kawaler orderu  
krzyża wojskowego, do JW. Jenerata brygady  
Kosińskiego Gubernstera Warszawy.

Mam honor uwisdomić JW. Jenerata, iż  
dywizya nasza stosownie do odebranych roz-  
kazow, od JO. Xcia Naczelnego Dowodczy,  
intro udała się pod Puławy, gdzie się złączy  
z dywizyą Rossyjską Jenerata Lowis, by da-  
leż działać przeciw nieprzyjacielowi.

Łączę wyraz mego szcunku.

(Pod.) *Kofsecki.*

W. Major Bielanowski przestąpił JW. Je-  
neratowi Kosińskiemu następujący rappor :

*Z Sulgostowa d. 13 Czerwca 1809 o go-  
dzinie lotey z rana.*

Stanawszy w Sulgostowie natychmiast  
spieszę zdać rapport JW. Jeneratowi. Nie-  
przyziaciela już nie zastałem, tylko magazyn w  
którym się znajdowało przeszło 500 beczek ma-

ki i skład dosyć znaczny ammunicyi różnego  
gatunku, to jest, ładunkow karabinowych i  
pistoletowych, ładunkow kartaszowych, oso-  
bne paki robionych kul, granatow, kul arma-  
tynych, skałek; tego wszystkiego jest znaczna  
liczba. Byłbym zrobił osobną specyfikacyą z  
wyluzowaniem wiele czego się znajduje, ale  
że muszę nagle wychodzić do Przysuszy,  
więc czas mi niepozwoił uczynić porządku.

(Pod.) *Bielanowski. Major.*

*W kwaterze głównej w Kłodawie d. 25  
Maja 1809.*

Do JO. Xcia Jmci Poniatowskiego Na-  
czelnego woysk Xięstwa Warszawskiego Do-  
wodczy.

Po wiadomym już Waszey Xżęcey Mo-  
ści wydarzeniu pod Toruniem, departament i  
miasto Poznań były zagrożone nieprzy-  
jacielelskim. — Jenerat dywizyi Dąbrowski  
rozkazał mi na czele jazd złożony z pół-  
torasta koni Depets różnych Pułkow i 400 ko-  
ni z powstania Poznańskiego rozprawić nieprzy-  
ziaciela. — Dnia 21 udałem się do Gniezna, te-  
goż samego dnia przednia straż Austryjska  
stanęła w Strzelnie. Jenerat Mchr obozował  
pod Inowrocławiem. Dnia 22 stanęła w

Trzymesznie i moony podjazd posłałem do Kwieciezowa; za spotkaniem się wzajemnych patrolow nieprzyjacieli opuścić Strzelno. — D. 23 stanąłem w Kuszewicy. — Jenerał Dąbrowski w tym samym dniu przez male oddziały od Sempolna aż do Łęczycy, kazał robić demonstracye na lewym boku nieprzyjaciela, które taki zrobiły skutek, że Jenerał Mohr nayspieszniey w miejsce niekiedy zaczął, nieodstępując tylney strazy od korpusu. — Dnia 24 rozdzieliłem siłę moją na dwie kolumny, jedna szła w ślady za nieprzyjacielem na Radziow, Izbicę, do Kłodawy, druga na Pietrkow, nad Gopłem, do Babiaku; cokolwiek wzięliśmy niewolnikow. — Dziś 25 przednia moja straż jest pod Ławiczem, w Pleckiej Dąbrowie. — Tak nagłe marsze były, jednakże bezskuteczne i dogonić nieprzyjaciela nie można, ale przynajmniej ocaliliśmy kraj od rabunku i pułoszenia, którego barbarzyńskim sposobem doświadczyły wsie na przechodzie wojsk Austryackich leżące. — Tę wojsko zabrało z sobą z Strzelna burmistrza, z Brzeźcia Podprefekta Galiszczyńskiego, Burmistrza i pocztmaysra z Kłodawy, za wierność gorliwie okazaną swojemu rządowi.

Xięstwo Warszawskie na lewym brzegu Wisły, aż do Bzury, zupełnie jest oczyszczone od wojsk nieprzyjacielskich; lecz wszystkie bory napelnione są zbłąkami. Korpus Jenerala Mohr składał się z dwóch batalionow regimentu Kotlińskiego, z dwóch batalionow Wukasowicza, z batalionu strzelcow, z Pułku inazdy Chev ux legers, oddziału huzarow Palatyna i sześciu armat.

Strata pod Tortniem i dezercya zmniejszyła ten korpus do połowy, i gdyby go można było dognać, byłby zapewne zniszczony skutkiem samego przelachu. Arsy Xię Ferdynand 21 miał się snaydować w Warszawie;

spodziewam się, że wkrótce Xięstwo zupełnie będzie oswobodzone.

Proszę przyjąć, &c. &c.

*Wojsko Sprzymierzone — w Kwaterze głównej w Krakowie d. 27 Listopada 1809.*

SZTAB JENERALNY.

ROZKAZ DZIENNY.

Kiedy wkroczywszy do Galicyi wojska Polskie szczerą dopiero część ich były oswobodziły; młodzież Galicyjska cisnąc się pod oyczyste znaki, dołatecznie im udowodniła, jaki duch cżywia mieszkańców tej Polskiej ziemi. — Powzięta ślad nadzieia w niezym omylną nie była; powszechnie usiłowania stały się cechą prawdziwey miłości oyczyzny, a uformowanie chorągwi przewodnich przez godne pochwwały poświęcania się dobrej rodakow sprawie, licząc pod ich miarą dowody, że składowcy ich młodzieży na sposobności tylko zbywało, żeby się godną okazała współbraci. — Zarządcy polkoy nie dozwalałąc ani użycie, dłużej w tym składzie, mało mi jest, przez umieszczenie w liniowym wojsku, powiększyć w nim liczbę dobrych officerow, a po sposobie myślenia tych, co składali chorągiew Przewodnich, śmiało obiecywać sobie można, iż przez gorliwość w służbie, i przykładowe sprawowanie się zawsze będą utrzymywać honor korpusu, z którego wychodzą. — Dowodzącemu dotąd chorągwi Przewodnich Kapitanowi Międzyńskiemu, lepiej nie mogę dać porady ukontentowanie na jakie zasłużył, jak zwracając go w stopniu Podpułkownika do boku swojego na Adjutanta.

(P. dp.) *Jozef Xię Poniatowski*  
Zgodno z oryginałem:

Jenerał Brygady Szef Sztabu Jener.

(Podp.) *Fischer.*

1243  
Z Warszawy d. 5 Grudnia.

Artykuł urzędowy.

Rada Ministrów odebrawszy z Paryża pod d. 20 Listopada r. b. reskąd od Najjaśniejszego Pana mianowania kommissarzy do demarkacyi okręgu Krkowskiego na prawym brzegu Wisły leżącego, dopełniła go, mianując do t. y. czynności WW. Jenerała Brygady Alexandra Roźnieckiego i Henryka Xięcia Lubomirskiego.

Dnia wczorayszego przyciągnął tu batalion z Pułku Xcia Konstantego Czartoryskiego, mającego stać załogą w tuteyszej stolicy, a dziś rano wyszedł batalion Pułku 6go Galicyjsko - Franc. do Płocka.

Z Puław d. 19. Listopada 1809.

Od dawnego już czasu z tą co dziś świętością nie była obchodzona uroczystość imienia JO. Xiny Jenerałowej Czartoryski. Wszystkie prawie członki Rządu Najwyższego zbiechły z Lublina; JW. Jenerał Sokolnicki, wielu pierwszej rangi Officerów, i Obywateli przybyło tu i udali się wszyscy do pokojów JO. Xiężny na złożenie J. y powinszowań, z tamtąd poszli w asst. stencyi woyska do kościoła na podziękowanie Najwyższemu Sworey za zachowanie nam wędrowiu JO. Xiny, i kozybytek smut dawnych Polek. Po powrocie z kościoła wyszła il batalion JO. Xcia Konstantego Czartoryskiego, którym sam Xięzę kommanderował, robiąc najpiękniejsze manewry z ogniem, z JW. Jenerał Sokolnicki imieniem całego woyska czynił podziękowanie Xiężnie, którego w najjaśniejszej Epoce kraju Dom był przytułkiem wielu Officerów, i tychże ofiarowanych żon i dzieci, a wielu J. y wsparciem udato się do swolego przeznaczenia za granicę. Przy pierwszym zaś wstępie woyska Polskiego na tę ziemię, Xiężna w ofierze błagała co mogło być J. y najdroższego; S, n

J. y Xię Konstanty sam pierwszy wszedł w szeregi woyska, wystawiając swoim kosztem regiment, co tem szcowniejsza była ta ofiara, która pogrom wśród nieprzyjaciół rzuciła, że tak znakomita osoba swym przykładem pociągnęła inny h; nareszcie bliźny dla oyczyzny odniezione przez żołnierza, staraniem Xiężny goione były. Całe więc woysko wykrzyknęło: Niech żyje w najczulsze lata Xina! Po tak pięknym widoku poszli wszyscy do najczulszego, to jest: do kościoła Sybili, i składu najpiękniejszych starożytności kraju: tu Xiężna nie zwalając na przykrą porę czasu, sama była trómaczem każdej szczególnej starożytności wstawionych Pałaków, a jak niegdyś w sparcie matki swe dzieci do przykładu smot obywatelskich zagrzewały, tak tu każdy z przytomnych, przejęty tem uczuciem, i poszanowaniem zabytków smotilwych Pałaków, jako razem i wdzięczności dla Xiężny, która będąc autorką tego świetnego zbioru, stała się razem wzorem, ich uwieczniania pamięć.

Nastąpił potem wielki obiad z 200 przeszło osób składający się; spełniano Toasty: najprzód zdrowie Cesarza Napoleona, jako bód wdzięczności Temu oddając, który jest naszym wskrzesicielem; Króla Jmci Saskiego; JO. Xcia Naczelnego Wódza, a współnieniu zdrowia Sollesizantki, tego wszystkiego, co całość woyskowa i obywatelska wyrazić mogła dobierano. Po skńczonym obiedzie, ukazała się piękna illuminacya, wśród dziedzińca na okół fontanny, gdzie w perspektywie wystawiony był Oltarz Cnoty. — Woysko w szeregi uszykowane, robiąc manewry, dawało plutonami karabinowy stracami ogień, a to nad brzegiem wody, co najpiękniejszy robiło widok, szczególniej wzięwszy na bagnety pochodnie marsz robiąc wśród perspektywy, a JW. Jenerał, jako kommanderujący pierwszy

na Oltarz Cnoty złożył ofiarę ognia, po nim zaś całe wojsko z tym okrzykiem: Ofiaranie- sione od wojska, dla najlepszej z Polek! Niech żyje Xiężna! Niech potomność poki świat stać będzie zachowa Cnot Jey pamięć! Po tak pięknych widokach, wrocili wszyscy z Balkonu do pałacu, a tam na sali przy lic- nej orkiestrze wystąpiło grono Dam: JJWW. Sewerynowa ne Potockie, Hrabianka Mirowna. Matusiewiczowna i wiele innych w ubiorze we- stalek mając każda bukiet w ręku, a na ich cze- le W. Sokolnicka, siostra Jenerała, oddając Laurowy wieńiec, który trzymała w swym ręku, śpiewała tę pieśń z muzyką, wyjętą z przerwaney ofiary:

Tam gdzie Cnoty Kazimierza,  
Zyją w prawych Wnukach Jego,  
Przyim Elżbieto hołd żołnierza,  
W imieniu wojska Polskiego.

Ty coś obrońcow Ojczyzny,  
Swietne orszaki tworzyła,  
Jedną ręką gojąc blizny,  
Drugą ich skronie wieńczyła.

Elżbieto Polek osdobo,  
Co zdziałali tych Synowie,  
Zdobion przez Cię, zdobien Tobą,  
Końcior Sławy to opowie.

To Musy dań ci składają,  
Tam Mędrzee Ciebie wystawia,  
Gdzie tylko czucia władają,  
Wdzięczność Oltarzec wystawia.

Zakończył się ten Festyn tańcami, które rozpoczął sam JO. Xsę, a zabawa ta trwała w późną porę nocy.

Z Drezna d. 20. Listopada.

Wczoraj o 7mej wieczorem przybył tu z Paryża wysłany d. 15 o 9tej wieczorem

gonisce gabinetowy, i przywiozł wiadomość, że d. 13 przybył Król nasz do rzeczoney to- licy. W Epernay zastał oczekujące na siebie trzy powozy Cesarskie, w których pojechał do Paryża, i stanął w pałacu Cesarskim, da- wniej W. Xcia Bergskiego, dla siebie przyna- czonym. Xsę Benewentski, Wice-Wielki Elektor państwa, wraz z Cesarskim W. Pod- komorzym Hrabią Montesquieu wystąpił do Meaux, dla jego przyjęcia.

D. 14 o 5tej po południu przybył Ce- sarz Napoleon z Królem Westfalskim z Fa- taineblesu niespodziewanie do Króla Saskiego. Nazajutrz o 10tej z rana pojechał Król Sasi z całym swoim dworem w polszdach Cesar- skich, dla odwiedzenia nawzajem Cesarza Na- poleona; [przybywszy, iadł śniadanie z Ce- sarstwem. — Król Sasi czuje się być teraz wolnieyszym o reumatyzmu w nodze, który go w drezne napadł.

Z Paryża d. 22. Listopada.

J. C. K. Mość mianował P. Reinhard, po- sta swolego przy dworze Westfalskim, ba- ronem państwa.

Dziennik ustaw umieścił teraz dyploma, przez które wyniosł Cesarz pod d. 15 Sier- pnia następujące osoby na godność Xiążąt: W. Sędziogo czyli Ministra sprawiedliwości Regnier, na Xcia Massa i Carrara, Ministra związkow zagranicznych, Hrabiego Champ- gny, na Xcia Kadoru, Ministra skarbowego, Hrabiego Gaudia, [na Xcia Gaety, Senato- ra i Ministra policyi Fouché, [na Xcia [Otran- tu], Ministra sekretarza stanu, Hrabiego Morel, na Xcia Bassano, a Ministra wojny Clarke, Hrabiego Hüneburg, na Xcia Feltre.

Posel Hollenderski, Admirat Verbuelt, wyjechał stąd do Hollandyi, gdzie dowodzić będzie w wyprawie przeciw wyspie Wal- sheren.

Monitor zawiera list Jenerała Sułbet do JW. Ministra wojny, Xeia Feltre, pod d. 31 Października z Saragossy, którego treść następująca:

"Dowiedziawszy się, iż zgraje Katalońskich rokoszanoszamyślają wtargnąć do Aragonii, dla wzniesienia w dolinach nowego powstania, rozkazałem zatem Naczelnikowi batalionu Lapeyrollerie poyść przeciw nim z Bonawarre. D. 18 idąc z Boda, natrafił przy Illavena na korpus złożony z 1400 ludzi, z Katalończyków i mieszkańców doliny Venosques. Rozkazał natychmiast na nich uderzyć. Odpor był żywy: nieprzyjaciel odważył się przy odgłosie bębna i z rozwiniętymi chorągiewkami spuścić się z swej skały na doł; lecz kilka dobrze wymierzonych z haubic wystrzałow poskromiły jego zapł: 30 do 40 rabusiow legło na placu, zabrano im kaskę; Podporucznik Coutanson wziął im chorągiew i byli aż za Campo saiganemi. Nazajutrz pociągnął do Bouanza, skąd wypędził nieprzyjaciela, który pokazał się jeszcze na wzgórkach. Około godziny 9 w wieczor postrzegł wiele ogniew na wzgórkach, a o godzinie 2 po północy kazał swolemu stanąć wojsku pod bronią. O godzinie 3ci Xiężyc przestał świecić i wszystkie ognie otoczono zostaly. Nieprzyjaciel był z niecierkka napadziony i 250 Katalończykow padło od bagnetu lub psasza na miejscu potyczki. — Brygadyer Villa Campo sądził swoje stanowisko na 3 ćwierci mili d'ugiey gorze de la Fremenda za niedostępną; znajdowały się przy nim bandy Xięży i Mnichow Kastylijskich z czerwonymi krzyżkami. Pułkownik Henriot possedł przeciw nieprzyjacielowi, liczącemu około 7000 ludzi, spędziwszy d. 25 iego strażę, z 14tym liniowym regimentem, 2gim nadwisiańskim regimentem i 13tym kiryslerow regimentem. Za uderzeniem kiryslerow ucieka

ła nieprzyjacielska piechota do lasu, który to stanowisko otaczał. Tu wstąpiła się walka, która 8 godzin trwała, ponieważ każdy wzgórek wymagał nowych rozrządzeń do opanowania go. Nakoniec dostały się wojska ściszkami i manowcami do klasztoru, który był warowalą nieprzyjaciela. Natychmiast dany był rozkaz do szturmowania i cała artylerya strzelała do klasztoru; żołnierze wdarli się do niego, i kto nie zdołał uciec, poniosł śmierć aż do dwóch młodych officerow, których w niewolę zabrano. O godzinie 10. kazał pułkownik zapalić to schronienie rokoszanosz, w którym spaliło się bardzo wiele amunicyi i karabinow Angielskich, których niepodobna było uwieść. Wokół nadwisiańscy postrzegli wśród walki uciekających dwóch swoich żołnierzy i bagnetem ich zaktuli. Wielu Polskich i Francuzkich officerow ckazali nadzwyczajną odwagę. Don Jozef Alcaid, zbiegły do nas od rokoszanosz officer, wielką nam zrobił przysługę. — Wczoraj d. 30, o godzinie 2 po północy przebył Pułkownik Burthe na czale swoich huzarow i jednego batalionu 116go regimentu przy Torre Segre na rzekę; piechota miała po pas wodę. Wszelki odpor nieprzyjaciela był nadaremny; w momencie była wieś i oboz opasany. Huzarowie nasi zabili 120 ludzi, i zabrali z rana 150 jeńców, pomiędzy którymi 2 kapitanow i rzekomy Jenerał Baget. Zabiegli nadto aż o pół mili od Lerida, gdzie trwoga musiała być nieważna, gdyż Baget był dawniej w tem mieście pisarzem i miał się za Palafoxa Leridy.

*Hrabia Suchet.*

Xię Abrantu (Jenerał Junot) przybył także do Paryża.

Onegdaj dała bal Królowa Hollenderska. Królowa Jmć Westfalska przyjechała do Paryża.

Monitor ogłosił I st Marszałka Angereau, Xcia C. Stiglione, do Ministra wojny pod d. 9 b. m. z F. nell. Rzeczony Marszałek donosi w nim, iż dowiedziawszy się, że nieprzyjaciel swozi do Hostalrich wielkie magazyny, w celu opatrzenia w żywność Girony, rozkazał Jenerałowi Pino uderzyć na to miejsce. Podług rapportu tegoż Jenerała mosty Hostalrich zostało pomimo mocnego odporu przez Francuzów opanowane; wszystkie nieprzyjacielskie obozy są znieśliwe i zniszczone, a znaczne magazyny, które do Girony były przeznaczone, częścią zabrane, częścią zniszczone zostały. Okolice miasta, których mieszkańcy bronie chcieli, są z tej okazji spalone. Opor w Hostalrich był nadzwyczaj uporczywy. Ztwierdzy i domów dawano potężnie kartaczami, &c. cgnie. Każda część miasta musiała być osobno szturmowana; niektórzy jednak się opierał, poległ od naszego oręża. Pozostała w mieście 2000 ludzi, schronili się pod Brygadyerem Quadrado do twierdzy. Strata nieprzyjacielska wyniosła 8 do 900 ludzi w zabitych; Francuzka 35 ludzi w zabitych, a 64 w ranionych, pomiędzy którymi wielu officerow. Miastu Hostalrich nie przybyli na pomoc ani Blake, ani Pułkownik Ultonia, chociaż nie stali z swemi wojskami, jak o 4 lub 5 mil od placu boju.

Xcę Poste-Corvo znajduje się tu od dni kilku.

— Dnia 24. — Mowia, iż wkrótce będzie także Westfalski order utworzony, który ma być bogato uposażony, i na wzor Francuzkiego składać się będzie z wielkich, komanderskich i m. tych krzyżow. Gwiazdy i krzyże robią do niego w Paryżu,

Gdy Austryacki ambasador, Xcę Schwarzenberg, przez Strazburg do Paryża przejeżdżał, powitany tam był z dala wystrzałami.

W domu, do którego wyjechał, znajdowała się liczna straż honorowa.

Pierwsze wojska korpusu Xcia Abranta znajdują się już niedaleko Paryża.

Główna kwatera wielkiego naszego wojska przeniosła się po ustąpieniu z Wiednia do Linca, skąd dopiero d. 4 Stycznia roku przyszłego wojska nasze ustąpią.

Wesoray oglądał J. C. H. Mośe roboty około mostu Jenatskiego.

Namiot, który W. Wesyr w przedostatnim wieku pod Wiedniem w bitwie przeciw Janowi Sobieskiemu utracił, będzie, jak mówi, do Paryża przywieziony.

P. Brugniere oddał Cesarzowej, Królowej Hiszpańskiej i Królowej Hollenderskiej swoje poematy, które napisał w 12 pieśniach, pod tytułem: *Napoleon w Prusiech.*

W tych dniach przybędzie bardzo wiele wojsk do okolic Paryża.

Cesarz darował Jenerałowi Mouton, swemu adjutantowi zamek Villers, odwie godziny drogi od Paryża.

*Z Madrytu d. 6. Listopada.*

D. 3. m. sto wystrzałow z dział oznajmiło tu wiadomość osawartym pokoiu między Francją i Austryą.

Xcę Delucy (Marszałek Soult) przybył tu niedawno i objął urząd majora jenerała wojska.

Wiemy tu dowodnie, że 100,000 wyborowego wojska idzie do Hiszpanii. Wojsko przegnie przybycia Cesarza, ponieważ jego prztomność i geniusz przyczynią podbicie kraju i podwoją wielkość wojska.

Raporty ciężko przy Vimeiro Jenerał dywizyi Salignie powrócił od wodza Bareses i obywateli znowu w wojsku dowodziwo.

W Saragossy obchodzono uroczystość Matki Boskiej ze Pilar z taką wielką okaza-

ścią, jak po innej czasy.

*Z Wenecyi d. 11. Listopada.*

Angielska eskadra, która wlecie krążyła po morzu Adryatyckim, udała się do okolic Korfu, zostawiając tylko kilka fregat i kuterów, które pokazują się czasami. Z Anglii odbieramy teraz ładem oliwę i inne Neapolitańskie płody. Przywóz kosztuje w prawdzie więcej, ale to jest bezpieczny.

*Z Amsterdamu d. 23. Listopada.*

Po przybyciu gońca od Cesarza Napoleona, pojechał Najjaśniejszy nasz Król, po odprawieniu rady stanu, onegdaj do Paryża. Spodziewać się należy w Paryżu ważnych wypadków. Nasz Minister związków zagranicznych, P. Roel, towarzyszy Królowi, a Komandor Mollerus zastępuje tymczasem jego miejsce.

Pierwsza klasa instytutu Królewskiego umiejętności obrat między innymi korespondującami swemi s-łonkami P. Dottora Olbers w Bremie, P. Sprenger w Halli, P. Hüy w Paryżu, PP. Nicholzen i A. tura Jaung w Londynie, P. Thunberg w Upsalu.

Wyznaczone teraz i ogłoszone na 2000 Reńskich przętów obzegow linią, oprócz której nie będą żadne składy osadowych lub Angielskich towarów cierpiące.

*Z Laibachu d. 16. Listopada.*

Ogłoszona tu została radosna wiadomość, iż Najjaśniejszy Cesarz chce obchodzić się także łagodnie z Karniolą, i od 1go b. m. ustały wszelkie kontrybucye wojenne. Znie mały także pociechę widzimy powracających z Palmanuowa naszych zakładników.

*Z Rzymu d. 13. Listopada.*

Zatrudniano się właśnie przygotowaniem do obchodzenia uroczystości pokoju, gdy odebraliśmy wiadomość, że Najjaśniejszy Król obu Sycylii siedzi tu, dla obczyżenia wojsk,

jakie Niemieśnik Cesarza i Naczelnny wojsk w prowincyach Rzymskich. Jak się przylechał tu d. 10 w wieczor, i lubo o przybyciu jego niedonieśiono urzędownie, przyięty jednak był z największymi oznakami radości. Onegdaj oglądał stojące tu szaloga Francuzkie i Neapolitańskie regimenta. Potem udał się J. K. Mość do zamku S. Anioła, a w wieczor obczyrzawszy illuminacyą kopuły S. Piotra, na teatr. Wczoray znajdował się na wielkiej uczcie o jeneralnego rządzy. Mowia, iż J. K. Mość za 8 dni powroci do Napolu i do Paryża nie pojedzie.

*Z Augsburga d. 21. Listopada.*

Wczoray wieczor przybyła tu pierwszy raz po 7 tygodniach prostą drogą Tyrolską poczta przez Reuty i Füssen. Przywiozł także listy z Botzen, Roveredo, &c. Jutro odchodzi stąd tą samą drogą do Tyrolu.

Stosownie do rozkazu tutejszego Rządzy, Jenerala Moulin, urzędnicy wojskowi Francuzcy, nie noszący oręża, nie będą mieć odtąd kwater od miasta, ale jeżeli chcą dłużej bawić w Augsburgu, muszą s. bie mieszkania najmować i za swoje pieniądze się utrzymywać.

Miasto nasze znajduje się jeszcze ciągle w stanie oblężenia. Mowia, że dawny Herszt rokoszanow Tyrolskich, H. fer, iedzie do Monachium.

— Dnia 24. — Od kilku dni przybyło tu wielu Foralberczykow i Tyrolczykow, dla zakupienia zboża. Wystawiają oni okropny obraz swych cierpień i terażniejszego stanu obu krajow. Po wybuchnieniu rokossu panował tam obmierzły terrorysm. Spokojni mieszkańcy przymuszani byli od ludzi nie mających nic do stracenia, których w obu krajach bardzo jest wiele, brać oręż, a kto w domu chciał pozostać, musiał się drogo okupywać.

Rozumne przełożenia podciągły śmierć za sobą. Bardzo wiele gruntów z braku rąk nie są na zimę obfiane, a siano pognity na łąkach. Najmnieysze wieśki potraciły po 10 do 20 chłopów, których familie zagrożone są w nędzy. Spalone miasto Schwatz leży w gruzach, a jego mieszkańcy rozeszli się do miejsc okolicznych.

Stojący tu załogą drugi nadwiślański legion liczy już 2300 ludzi; lecz Jenerał Bronikowski spodziewa się doprowadzić go do 4 lub 6000. Mundury, &c. tu są robione; oficerowie noszą z litego srebra ozdoby.

*Z Prus d. 22. Listopada.*

Po powrocie z Paryża d. 19 do Królewca Pułkownika Krusemark czynione są z pośpiechem rozpoczęte już dawniej przygotowania do wyjazdu Najjaśniejszych Królestwa do Berlina, i dowiadujemy się z pewnością, że dwor wyjedzie stamtąd na początku przyszłego miesiąca w 3 oddziałach, i Królestwo Jchmość staną najoźniej d. 23 Grudnia w Berlinie. Kilkanaście skrzyń z rzeczami Królewskimi już tam poszło i codziennie jeszcze idą.

*Z Inspruka d. 18. Listopada.*

W tych dniach ogłoszony tu został następujący wyrok:

"Eugeniusz Napoleon, Arcykanclerz państwa Francuskiego, Wicekról Włoch, Xąż Wenecki, Namiesnik Najjaśniejszego Cesarza i Króla, dowodzący jenerał wojskiem Włochim. — Zważywszy postanowienia, które nam deputowani, i byli przełożeni i dowodzący Tyrolczyków złożyli; zważywszy rapporta, które do nas nadeszły od wszystkich dowodzących w Tyrolu jenerałow; zważywszy z powyższych postanowień i raportow, iż w wszystkich miejscach prawdziwi Tyrolczycy, znając swoje dobro i przejęci uczuciem swego obowiązku, starają się zasłużyć na zapewnienie im przez traktat pokoju przez Naj-

i śnieyszego Cesarza i Króla łaskawe przebaczenie, broni złożyli; zważywszy nakoniec iż jeżeli znajdują się jeszcze tu i owdzie małe kupy zbrojne, te składają się z samych włoścogow, którzy wcale obcemi są dla Tyrolczyków, i jedynie z ducha niespokojności wniesali się do rokoszu; dla śpiesznego ich więc rozbrojenia i oddalenia, o co sami Tyrolczycy najuściśniej proszą, rozkazaliśmy i rozkazujemy, co następuje:

Art. 1. Dowodzący jenerałowie, znajdujących się w Tyrolu wojsk, wezmą pod swoją opiekę zaczawszy od dnia dzisiejszego osoby i własność Tyrolczyków, a mianowicie przełożonych i dowodzców, którzy dali przykład poddania się Najjaśniejszemu Cesarzowi i Królowi i wierni są swojemu postanowieniu.

Art. 2. Każda osoba, która w pięć dni po ogłoszeniu niniejszego rozkazu z bronią w ręku natrafiona zostanie, będzie aresztowana i rozstrzelana.

Art. 3. Będzie niemniej każda osoba aresztowana i rozstrzelana, która w pięć dni po ogłoszenia niniejszego rozkazu przekorona zostanie, iż ukryła broń, której pierwey używała przeciw wojskom J. C. K. Mel.

Art. 4. Jenerał naczelnik głównego sztabu i wszyscy dowodzący w Tyrolu korpusami jenerałowie, mają złączenie przywieść do skutku niniejszy rozkaz, który będzie wydrukowany i w wszystkich gminach Tyrolu poprzybitany. — W głównej naszej kwaterze w Willach d. 12 Listopada 1809.

*Eugeniusz Napoleon.*

Z strony J. Cesarzowiczowskiej Mel  
Wicekróla i Naczelnego jenerala,  
Jenerał dywizyi i Naczelnik głównego Sztabu

*Hrabia Vignol.*



## GAZETY KRAKOWSKIE

---

 W E S R O D Ą D N I A 1 3 . G R U D N I A 1 8 0 9 .
 

---

*Dalszy ciąg ofiar na Lazarety.*

W. JPP. Jozef i Adolf Bobrowscy, małoletni

W. JP. Kantego Bobrowskiego synowie dali w bankocetlach 10 000 zł. pol.

W. JP. Ludwika Siemieńska, szarpł funt 1 łót. 8 i kasał nowych sztuk 8.

W. JP. Krzyżanowski Vice-Prezydent miasta Krakowa, ofiarował tabakierę srebrną, ważącą grzywną 1.

Dominium Czermin z starej Galicyi, bielizny starej funtów 7.

Bezimienna szarpł funtów 2.

W. JP. Jozefa Waśniewska, bandaży sztuk 10. każda po łokci 10.

W. JP. Popielowa, szarpł funt. 4 łót. 20.

X. K. Skorkowski.

Dzień 7 b. m. Grudnia sprawił to smutne uczucie w tutejszej Publiczności, któremu się podaje żal z straty ludzi, stanowiących cenę życia swego w najlepszych, lub najwięcej spodziewanych dla dobra świata korzyściach. — W tym dniu dzwony kościołów tego miasta ogłosiły śmierć JW. Michała na Zyweu i Pleskowej Skale Hrabi Wielopolskiego, który w roku 34 życia swego po dwutygodniowej przeszło chorobie żyć przestał. — Pofia-

dał on z darem życia nasympierwsze krwi, imienia i familiynych związków zaszczyty. Był młodszym synem Franciszka z Wielopolskich i Elżbiety z Bielińskich Margrabiów G. n. z. g. Mysakowskich. Pod okiem tych znakomitych rodziców odebrał edukacją młodości swojej, a pięknie od samej natury z bogactwami talentami, szczęśliwym obięciem, wszystkie te gruntownego oświecenia ział korzyści, do których rozum ludzki usposobionym być może. Cechą serca Jego była dobroć. Przez nią zbliżać się umiał do ludzi wartych swojej przyjaźni a dla tej całego siebie nieoszczędzał. — Zawsze oddany pracy, nie snął nudow życia, ani tych czasych zabaw, którym się zwykłe młodzieńcy oddają, gdy sama sobą zatrudnić się nieumie. Wszystkie przeto nauki nietylko ziostrzały Jego ciekawość, aby je poznać, ale razem zajmowały usilność jego, aby z nich pożytkował. Dosyć było dla niego pamiętać, jakiej krwi był potomkiem, aby był dobrym krajem swego Obywatelem. Oyczyzna była zawsze obecną jego życzeniom. Ziecy upadkiem opuścił wszystkie widoki szczęścia, za którym Egoizm wszędzie nadzieie swojej posuwa; a w powszechny niedoli, to tylko sobie zoficił, na czem poczciwi przestają. Dopiero za

szezęśliwą zmianą i su Ojczyzny Michał Wielopolski, sam sobie i szezęściu swemu przywroconym został. Ojczyzna potrzebuje usług obywatelskich, zdającym Go do nich zaalazła. Wybrany więc najprzod na Radcę Administracyi Krakowskiej, do zarządzania dobrami Narodowemi, a potem na Radcę Wyższego Centralnego Rządu tej prowincyi, poświęceniem całego siebie jak piękney usłudze; wybor swoy usprawiedliwił. Usługa ta była zbyt krótką w miarę chęci i adatuści Jego. Za dwie bowiem z nieporównaną gorliwością obowiązki swoje pełnić zaczął, rzucony o łóżko śmiertelne, samym tylko męznym cierpieniem bolow rasyty życia swego dopełnił. Widok zbliżającej się śmierci, z tej tylko strony był dla niego smutnym, że go odzierał od kochanej Matki, dla której życie swoje potrzebnym bydz widział. W przeznaczaniu człowieka znał siebie samego, ani się zatrudniał krótkością życia, któremu procz czasu niczego więcej nie zabrakło. Zaraz w początkach choroby wezwawszy do siebie W. JX. Łancuckiego, Archiprezbytera Krakowskiego Przyziaciela i Pasterza swojego, dopełnił tych obowiązkow, które mu Religia wskazywała, a doznawszy od sług swoich rowie w zdrowiu, jak w chorobie, naczulszej przychylności, dla nich także sprawiedliwym bydz umiał. — Ciało zmarłego dnia 8 tegoż miesiąca w asystencyi liczego Duchowieństwa do kościoła Panny Maryi przez W. JX. Archiprezbytera Infułata tegoż kościoła

wprowadzone było, nazajutrz po odprawionych Mszech Świętych i Wigiliach przez różne świeckie i zakonne duchowieństwo odświeżanych, w obecności rozrzuconey familii, przyziaciół, wielu rządowych osob i zgromadzonego ludu, Mszą Pontyfikaliter śpiewał, tenże kościoła Panny Maryi Prałat i Kondaktem wielkim obrządek Religiyony zakończył,

*Z Tryestu d. 26 Października.*

Mała eskadra Angielska pokazała się na Adryatyckim morzu, która jednak żadney nam nie czyni obawy, ponieważ nasz port w dobrym znayduie się stanie obrony. Rosyjska eskadra znayduie się ciągle ieszcze w naszym porcie.

*Z Sztokolmu d. 17. Listopada.*

Układy o pokoy w Jöakjöping, między naszym dworem i Duńskim idą pomyślnie, i zaraz po zawartym pokoju oczekujemy tu następcy tronu naszego Xcisa Krystiyana Augustenburg.

Sejm przedłużony całał d. 11 Grudnia.

Kilka transportow Rosyjskich jeńcow przeszło przez południowe naszego kraju okolice do Aland.

CENY ZBOŻ	
<i>Na targu w Krakowie d. 11 i 12 Grudnia 1809.</i>	
Korzeć Pszenicy	- - - - - zł. pol. 62 do 68
— Zyta	- - - - - 48 — 52.
— Jęczmieńca	- - - - - 36 — 44.
— Owis	- - - - - 32 — 33.
— Grochu	- - - - - 40 — 48.
— Kiszkiaglaney	- - - - - 80 — 92.

**D O N I E S I E N I A.**

Z zlecenia JW. JX. Hrabiego Sierakowskiego, Rektora Szkoły Główney Krakowskiej, i Rady teyż Szkoły donosi się komu o tem wiedzieć należy, iż kursa publiczne we wszystkich na uk wydziałach, roz poczną się d. 2 Stycznia roku przyszłego 1810 w salach zwyczajnych, a to podług dogodnego rozkładu godzin dla uczniow chcących razem słuchać kilku kursow.  
*Michał Szymański, Sekr. Szkoły Główney.*

Niżej wyrażona z Publicznym ogłoszeniem już od dwóch lat założonej pensyi w Krakowie w strz; miała się do tąd, dopóki nie udowodni pilney zdatności swieicy. Teraz zaś gdy zyskała liczne dowody ukontentowania szanownych rodziców u siebie na Edukacyi mających Elewek, a dokładając usilney pracy odbiera nadto tę słodką nagrodę spiesznie postępujących w naukach, przeto o utrzymaniu dalszym teyże pensyi uwiadomisz, dodając: iż dla lepszey wygody to jest stoła, mieszkania, dostatecznego dozoru i wymiaru nauk, nie więcej jak tylko na Dm dwanaście. Godziny nauk są codziennie nayregularniey podzielone; język Francuzki, Niemiecki sama daje z reguł, oraz do tego należącą ortografią, osobliwiey zaś nayużytejszego dokłada starania, ażeby Elewy swoje usposobić dokładnie w języku oyezyłnym, to jest: Polskim czytaniu i pisaniu ortograficznie, nad to w Religii Moralności, wiadomości historyi krajowey, tudzież historyi pisma Świętego, powszechney geografii ukazażenia ciała, i w wszelkich robotach tey płci właściwych. To wszystko stopniami stosując się do wieku, i pierwiastk owych talentow, naytroskliwiey dawać obowiązuie się. a zatem: ktokolwiek żyjący byłby z siebie oddać Panienci, ufając uczciwemu charakterowi, niżej wyrażoney, może w każdym momencie o rzetelności tego zarządzenia przekonać się dokładnie, examinując nayściśle y z tych nauk oddane iey Panienci, gdyż ona nie ma innego celu, jak tylko ten szczególny, aby staraniem swoim zasłużyła sobie na imię pracowitey, i dobrej Nauczycielki, i aby powierzony iey drugie zakłady, łagodnie i przy wszelkich wygodach czuła troskliwość, i pilnym staraniem, prowadzić tak, aby późniey na zawsze były szczęśliwe.

*Kamińska, na Floryańskiej ulicy pod Nrem 53r.*

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa pod protekcyą Nay. Napoleona Wielkiego, Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiej i t. d. podaje do wiadomości, iż kamienica pod Nrm 397 i 398 na żydowskiej ulicy stojąca, po niegdyś Antonim Koźmińskim sądownie za zł. ryb; 2500 oszacowana przez licytacyę publiczną na dniu 14 Grudnia r. b. o godzinie 3 po południu tu w Sądzie pod następującemi warunkami sprzedaną będzie.

1) Każdy życzący sobie kupna ma 10% część ceny szacunkowey przed zaczęciem licytacyi za zakład złożyć.

2) Przyszły zaś zakupiciel ma w przeciągu dni 14 po ukończoney licytacyi połowę summy resztującej z licytacyi wypadłej do depozytu sądowego złożyć, lub się deklaracyą od wieloletnich sukcessorow, iż mu teyże połowy aż do skończoney pertraktacyi i nastąpić mającego podziatu czekać chcą, okazać.

3) Drugą zaś połowę resztującej summy z licytacyi wypadłej na sukcessorow małoletnich Kazmińskich przypadającą ma zabezpieczyć na kamienicy teyże podług płacenia prowizyi po 5 od 100 aż do wieloletności onych dostąpioney. Gdyby zaś 2 i 3 kondyeyi zadość nie uczynił, tedy nowa licytacya na koszt i szkodę jego rozpisanaby była.

Wierzyciele zaś zapisowi napominają się, aby nieoczekując osobnych przywołań, pretensye swoje do protokołu licytacyi podali, inaczey przy podziale summy z licytacyi wypadłej żaden na nich wzgląd miany nie będzie.

*Rochanowski.*

*Łodziński.*

*Kawski.*

Z Rady Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa d. 27 Październ. 1809.

*Plinta.*

Dnia 29 gbra zginął polaresk ze skorki ponsowey z przegrodkami we środku z kityki zieloney, w którym snaydowało się kilka ezer. zł. w złocie Hollenderskim i 50 przeszło ryń. bankocetkami; ktoby ten polaresk wynalazł uprasza się odnieść go do urzedu Policyi lub do domu JW. Wielowieyskiego w Rynku przed Haubdwachem Nro 260. Znaleznego mieć będzie wyliszone ryń. 20.

Kommissya do przyymowania dobrowolnych cfiar, od stanow miasta Krakowa wyznaczona. — Osądziła za powinność uwiadomić Publiczność, że lista cfiary składających już zo-

stała ukończoną. Xięga jednak chtar jest i będzie chwarta w tej ufności, że dobroczynny pokoy i potrzeba zasilenia skarbu przynajmniej nieznanych jeszcze Xiędze tej ofiar zachęci. Dan w Krakowie d. 18 Listopada 1809.

*Bienkiewicz, Kommissarz.*

Człowiek mający 42 lat, żonaty, ale bezdzietny, posiadający języki Franezki, Łaciński Niemiecki, Polski i Włoski, i piszący niemi, umiejący dobrze geometryą, rysuje i posiada naukę o kłach. Życzy sobie być umieszczonym u jakiego dworu jako sekretarz, leśniczy lub do edukacyi dzieci. Ktoby takiego człowieka potrzebował, raczy się poezą do Olkusza zgłosić do JPana Duchet.

Podaje się do wiadomości, że dnia 27 Listopada b. r. na gościńcu z Krakowa do Krzeszowie idącym znalezione zostały kilka bankocetami; ktoby preto rozumiał mieć prawo do tej zguby, niechaj się zgłosi do Dominan Modlaisy Wielkisy, a tam okazawszy dowody słaszne odbierze swą należytość. Data 9 Xbra 1809.

Podaje się niniejszym do publiczney wiadomości, iż dom zależny odwoch piętrach, do wianego handlu przysposobiony pod Nrem 521 na ulicy Floryańskiej na rogu przy samej bramie Floryańskiej sytuowany, wraz z piwnicami, stajniami, z wozownią, i innymi przygłóściami każdego czasu jest do sprzedania, lub też do najęcia. Życzący sobie takowego domu dziedzicznie lub arendownie nabydź, mogą się u właściciela tamże na dole mieszkającego zgłosić. W Krakowie d. 2 Grania 1809.

Dom o jednym piętrze z pięknymi posadzką wykładanemi pokojami, z kuchnią, spiżarnią, z piwnicami, stajniami, niemięty z ogrodem fruktowym i kuchennym na niższej Wesoły zaraz przy Mikołayskiej bramie pod Nrem 249 sytuowany, jest każdego czasu do sprzedania. Życzący sobie takowego domu nabydź mają się u W. Adwokata Nemesza na wyższej Wesoły pod N. 195 mieszkającego zgłosić, i tam o tenie wiadomość powiąść.

Gdy Opatrzność pobłogosławiła usiłowaniom naszym walecznych Rycerzy i patriotymowi narodu, obdarzając kraj ten pokojem, wystawiającym mu widoki przeznaczenia sławy i pomyślności JP. Grée i jego żona pierwszem postanowieniem P. Röschald, celem stania się pożytecznym narodowi, który z przywiązania za swoją przybierają oyczynę ustanawiając tu w Krakowie dom edukacyi dla młodych Panien. Ustanowienie to przez wzgląd na charakter duszy i talenta uczących najlepiej obiecuje skutki. P. twierdzeniem będąc przed wojną jeszcze ostatnią, zawieszony przez okoliczności, ma tę korzyść, że początek swoy mając z intrzenką publiczney szczęśliwości, przyczyni się do niej bez wątpienia, i z nią się waniecie.

W przekonaniu, iż uwiadomienie o tem jest gatunkiem przystugi niezynioney publicaności, spieszą się z podaniem go do gazet, mieszkanie ich jest na ulicy Floryańskiej pod Nr. 535 w domu P. Szaura na Iwszym piętrze.

Dobra Dobrowoda z przyległościami składającemi się ze wsiow Dobrowoda, Baranow, i Olganow w Woiewodztwie Sandomierskim powiecie Wiślickim leżące, są do sprzedania lub zamiany za inne dobra w Galicyi, kto sobie życzy tych dóbr nabydź przez kupno lub zamianę, ma się udać do dajedsica tych dóbr do W. Geburg w Tarnowie.

*Opisanie Koni*, które z dnia 20 na 21 b. m. ze stajni pod Nrem 21 na Klepatzu poddany z wsi Zaogowa ukradzione.

1. Klacz cisawa 6 lat mająca, i kołton w ogonie.
2. Zreblesz szpakowatey maści, 2 lata mający.